

tim üyesi, mesleki konumunun belli bir aşamasında bir araştırma laboratuvarı kurmakla görevlendirilmektedir. Bunun bir farmakognozi laboratuvarı olması durumunda, burada yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler bulunmakta ve bunların bazıları (petrol eteri v.b.) model rafineri sisteminde damıtılarak elde edilmektedir. Bu sistemi milyonlarca lira ve yıllar süren uğraşlar sonunda kuran yetkili bilim adamlarının yetişme eksikliğinin bir yönü burada ortaya çıkmaktadır. Bu, diğer uzmanlık dallarından bilim adamlarıyla ortaklaşa çalışarak ar.ormal koşullar için gerekli önlemlerin alınmaması; yalnızca sistemin kurulması ve çalışmaya başlamasıyla yetinilmesidir.

Son olarak denetim eksikliklerinin diğer yönlerine de değinme¹ gerekiyor. Konunun önemine göre ağır birtakım yaptırımlar getirmesi gereken bir dış denetim yerel yönetimlerce gerçekleştirilmediği sürece, yapı yöneticilerinden sağlıklı ve tutarlı bir iç denetim beklenmemelidir. Yapının yapım amacı ile kullanma amacı arasında olması gereken uygunluğu denetlemek, yerel yönetimin başta gelen görevidir. YİBA'da; yanıcı, parlayıcı maddelerle çalışan çanta üreticileri, matbaa gibi işyerleriyle okul, düğün salonu gibi yerler birarada bulunmaktaydı. Yangın sonrası incelemelerde TMMOB'ce oluşturulan ve odamızın bir üyesinin de görev aldığı Bilirkişi Kurulu, yangın merdivenine bazı katlarda dükkan ve depo yapılmış olduğunu şaşkınlıkla gördüler. Yangının çok kısa sürede büyümesi; tiner,aseton, benzol v.b. maddelerden bir veya birkaçının stokçuluğunu yapanların da YİBA'da icra-i sanat ettikleri ve denetlenmedikleri izlenimini uyandırmaktadır. Ayrıca, yangın merdiveninin nerede olduğunu gösteren yazıların katlarda çeşitli yerlere asılmamış olması da büyük bir eksiklikler. Bu merdivenlere açılan kapıların kilitleri yılda bir kez olsun yağlanmamakta, yangın muslukları elden geçirilmemekte, karıncalanmakta ve yangın sırasında kullanılabilmeleri için yardımcı araç gereç gerektirmektedirler. YİBA'daki yangın musluklarından hiçbirini kullanılamamıştır. Kentteki büyük yapıların çoğunda

yangının alarm santral ve zille-tinin periyodik denetimleri yapılmamaktadır. Ayrıca, insan ve yük asansörlerinin bakımına yönelik bir denetim de yoktur, lın nedenle, bu alandaki kaza oranı diğer kentlere göre Ankara'da daha yüksektir. Bunun gibi, periyodik bakım gerektiren tesislerin denetlenmeyişi genel bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Genel olarak, tüm yapılar ve üretim birimlerinde çalışanlar tesisat, sistem ve varsa bu sistemde kullanılan kimyasal maddeler, işletme kuralları ve bunların tehlikeler doğurabilecek ayrıntıları ile yangın söndürücülerin kullanılmasına ilişkin meslek içi eğitimden geçirilmemektedirler. Yine işletme kuralları ve söndürücülerin kullanılmasına ilişkin bilgiler, zorunlu olmasına karşın yapı veya tesisin uygun yerlerine asılmamaktadır. Tüm bunlarla birlikte Ankara İtfaiyesi'nin teknik donanım eksikliği yanında itfaiyecilerin eğitim düzeyinin çok yetersiz olduğu da gerçektir. Askeri birlikler ise en ivedi durumlarda bile bürokratik engeller yüzünden ellerindeki geniş olanaklara karşın yangın seyircisi olmaktan öteye gidememektedirler.

Büyük kentlerden başlayarak ülke düzeyinde gerekli denetimlerin yapılabilmesi için demokratik kitle ve meslek örgütleri, ilgili temsilcilerinden bu konuda özel ve kamu işyerlerine ilişkin bil "i toplayarak girişimlerde bulunmalı, öneriler geliştirmeli ve kamuoyu oluşturmalarıdır.

TMMOB vardiya sorununa ilişkin bir rapor hazırladı

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk 5 Mayıs 1978 günü vardiya sorununa ilişkin olarak basına bir açıklama yaptı. Ayrıca bu konuda hazırlanan rapor basına dağıtıldı ve ilgili devlet ve hükümet organlarına iletili.

Basın açıklamasında şu görüşlere yer verildi:

Kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarların ücretleri, diğer sendikasıız kamu çalışanları gibi, parlamento ve hükümet düzeyinde belirlenmektedir. Mühendis ve mimarlar, mevcut ücretlerle yaşam düzeyini geliştirmek bir yana, fiyat artışları karşısında ezilmekte ve yoksullaşmaktadırlar.

Yaşanan somut olgular, bugün mühendis ve mimarların büyük bir kesiminde "Grevli-Toplu sözleşmeli Sendikal Haklar" için mücadelenin zorunluluğunu bilince çıkarmıştır. Bugün bir çok kamu işletmesinde, mühendis ve mimarlar üretimde işçilerin yanibaşında yer almakta, di-

TMMOB TÖB-DER Genel Başkan Gültekin Gazioğlu'nayapılınsaldırığı protesto etti

TÖB-DER Genel Başkan Gül tekin Gazioğlu'nun faşist saldırganlarca yaralanması üzerine 5 Mayıs 1978 tarihinde basına yapılan açıklamada şöyle dedi:
TÖB-DER Genel Başkan Gültekin Gazioğlu önceki gün İstanbul'da bir grup faşistin saldırısına ı hedef oldu ve yaralandı.

Türk Mühendis, ve Mimar Odaları Birliği olarak Gazioğlu'na yöneltilen bu çirkin saldırığı TÖB-DERE ve emekçi halkın safalarında yer alan tüm demokratik

örgütlere ve kitlelerine yapılmış sayıyoruz.

Bu saldırı halkın çıkarlarını savunan demokratik örgütlerin giderek güçlenen mücadelelerinden tedirgin olan egemen güçlerin ve onların faşist çetelerinin tüm emekçi kesimlere yönelttiği saldırıların bir parçasıdır. Ancak gelişen mücadeleleri engelleyemeyecektir.

Saldırığı nefretle kınıyor, saldırganlardan mutlaka hesap sorulacağına inanıyoruz.

ger işçilerle birlikte fazla mesai yapmakta, gece nöbeti tutmakta, vardiyaya girmektedir. Vardiya vb. olağan dışı çalışma için sendikalar toplu sözleşmelerle gerekli ödemeleri sağlarken, sendikası çalışanlar için konuya ilişkin uygulama ve mevzuat çok yetersizdir. Yan Ödemeler Kararnamesi'nde konuya ilişkin hüküm belirsiz ve yetersizdir. Geçtiğimiz dönemlerde, vardiyalı çalışan mühendis ve mimarların büyük bir bölümüne hiç bir ödeme yapılmadı. Vardiyalı çalışmanın ek bir külfet yüklediği ve bunun karşılığında ek bir ödeme yapılması gerektiği; gerek iş yasası, gerekse Yan Ödemeler Kararnamesi ile kabul edildiği halde, herhangi bir tazminat ödemeksizin teknik elemanların vardiyalı çalıştırılması "ANGARYA" tanımına içine girmektedir. Bilindiği gibi karşılığı ödenmeden yaptırılan iş angaryadır ve Anayasamız angaryayı yasaklamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Vardiyalı çalışmanın mühendis, mimar ve aynı statüde çalışan diğer teknik elemanlar için yarattığı sorunlara kısaca değindik, Vardiyalı çalışma da dahil, teknik elemanların ücretlerinin belirlenmesinde bugünkü uygulamanın çözüm getirmekten uzak olduğu ve tek gerçekçi çözümün mühendis ve mimarların da bir parçası olduğu tüm sendikası kamu çalışanlarına "Grevli Toplusözleşmeli Sendikal Hakların" tanınması olduğunu bir kez daha vurguluyoruz. Sendikal haklarımızı elde etmek için mücadele sürecinde de önerilerimizin dikkate alınmasının gerekli olduğunu belirtiyoruz.

L. Vardiyalı çalışma Yan ödemeler Kararnamesi'nde ayrı bir başlık altında ele alınmalı, ödenecek tazminat açıkça belirlenmeli ve yeterli düzeyde (en az 3000 TL) olmalıdır.

1. Genel olarak Yan ödeme Kararnamesi ve özel olarak bu kararnamenin vardiyalı çalışmayı düzenleyen bölümü hazırlanırken, TMMOB'in, diğer teknik eleman örgütlerinin görüşleri alınmalıdır.

.. Emekliliğe esas çalışma sürelerinin belirlenmesinde, vardiyalı çalışanların her yılına üç ay fiili hizmet zammı eklenmelidir.

4. Vardiyalı çalışmada, elemanlara daha üst düzeyde bir sorumluluk yükleniyorsa, bu elemanlar ayrıca sorumluluğunu yükledikleri kadro için geçerli olan tüm tazminatları almalıdır.
5. Vardiyalı çalışma, doğal olarak fazla mesaiyi de beraberinde getirmektedir. Fazla mesailer de, yeterli düzeyde değerlendirilmelidir.
6. Vardiyalı çalışmanın sözkonusu olduğu görevlerde, bu durum elemanlara işe girerken belirtilmeli ve olurları alınmalıdır. Vardiyalı çalışma bir ceza uygulaması olmaktan çıkarılmalıdır.
7. Vardiyalı çalışma için belirlenecek ek tazminatlar, bundan önce bu statüde çalışmış ve bu hakları almamış elemanlara, çalıştıkları geçmiş sürenin karşılığı kadar toptan ödenmelidir.
8. Vardiya tazminatları vergisiz olarak ödenmelidir.

A TAŞ rafinerisi sorunu gene gündemde

Bilindiği gibi) Mersin'deki ATAŞ rafinerisi Mobil-Oil Company, Shell, British Petrolium adlı üç yabancı petrol şirketince işletilmektedir, ülke ekonomisinin darboğazda olduğu dönemlerde her zaman sorunlar yaratan rafineri işletmecileri, bu kez de petrol ithalatı yapılamadığını bahane ederek üç ay kadar önce daha sonra yapılması gereken bakım işlemlerini öne alarak üretimi durdurmuşlardı. Oysa şirketlerin asıl isteği; petrol satış fiyatlarında ki % 12'lik indirimin kaldırılarak kâr oranının arttırılması ve ithal edilen ham petrolün karşılığı olan dövizin ana şirketlere transferinin sağlanması idi. Bu istekleri haklı bulmayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Petrol Yasasının 132. maddesindeki hükümlere dayanarak üç şirkete 90 günlük süre tanıdı ve bu süre sonunda tam kapasiteyle üretime geçilmezse rafinerinin devletleştirileceğini açıkladı.

Bu üç şirketten Shell, Batman rafinerisinden boru hattıyla ATAŞ'a taşman ham petrolden üretim yapıyor, BP'nin üretimi tümüyle ithalata dayanıyordu. Mobil ise ham petrolün bir bölümünü ithal ediyor, bir bölümünü de yurt içinde çıkarıyordu. BP'nin %17'lik hissesini TPAO'ya satmak istediği bildirildi. Şirketlerin Türkiye'ye kredi veren konsorsiyumları oluşturan bankalara ortak oluşunun soruna yeni boyutlar getireceği de öne sürüldü. Öte yandan, aynı günlerde Petrol-İş sendikasının TPAO'ya bağlı Batman rafinerisi ve boru hattında sürdürdüğü grevin, kamulaştırmayı engelleyeceği, yabancı şirketlere hizmet ettiği yolundaki yanlış değerlendirmeler basında yer aldı. İlerici kuruluşlar, grev ile kamulaştırma arasında ilgi olmadığını, petrol işçilerinin grevinin haklı nedenlere dayandığını açıkladılar.

Bu tartışmalar sürerken, sürenin bitimine beş gün kala yabancı şirketler kamulaştırmayı engellemek için petrol ithaline başlayıp iki gün kala da tam kapasiteyle üretime geçtiler. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yeniden kapasite düşürülmesi halinde bir kez daha süre tanınmayacağını bildiriyor. Ancak, görünen gerçek Petrol Yasasının ulusal çıkarlar açısından yetersiz olduğu. Yasada gerekli değişikliklerin yapılması, tüm yabancı petrol işletmelerinin kamulaştırılması ve TPAO'nun bu gereksinimleri karşılayacak statüye kavuşturulması ivedi zorunluluktur.

